

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

85 Non præsul fies, hospes nisi nosceris esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

characteribus. Verum in ipsa Colonia, duabus Parisiensibus, & codicibus Vaticanis legitur quemadmodum apud Gratianum.

C. IV. *De eodem.*
Item ex concilio Carthageniensi. cap. 3.

Vm a de quorundam clericorum, quamvis erga uxores proprias incontinentia referretur, placuit Episcopos, & presbyteros, & diaconos secundum priora statuta etiam ab uxoribus continere, quod nisi fecerint, ab ecclesiastico removeantur officio: ceteros autem clericos ad hoc non cogi, sed secundum uniuersumque ecclesiam consuetudinem observari debere.

Debere In codicibus impressis huc sequuntur, contra Martinum Papa [si lector viduam duxerit] ut supra legitur. Sed illud, ubi necessitas urget. Quae sunt expuncta, quae in vetustis codicibus, aut non habentur, aut sunt ascripta in margine.

3 pars. Similiter, quod monachus Episcopos esse iubetur, etiam ad reliquos ordines ecclesiasticos derivari oportet.

C. V. *Laica sit tantum communione contentus clericus, viduam, aut secundam duxens uxorem.*

Unde Syricus Papa Himerio Tarracanen. Episcopo, epist. 1. cap. 11.

Quisquis clericus, aut viduus, aut certe secundam conjugem duxerit, omni ecclesiastica dignitate privilegio mox nudetur, laica sibi tantum communione concessa. Quam ita demum poterit possidere, si nihil potest, propter quod hanc perdat, admittat.

4 pars. Presbyterius, verò nomen, quoniam a senectute sit scriptum, magis tamen naturam indicat sapientiam, quam canonicam corporis.

C. VI. *Presbyteri seniores dicuntur non tantum aetate, quam sapientia.*

Unde Anacleus ad Episcopum Italiae, epist. 2.

Porro a Moyse precipitur, ut eligat presbyteros [id est, seniores.] Unde & in proverbis * dicitur. [Gloria senum canities] haec verò canities sapientiam designat, de qua scriptum est. [Canities hominum prudentia est.] Cumque nongentos amplius annos ab Adam usque ad Abraham, vixisse homines legimus, nullus alius prius appellatus est presbyter, id est, senior, nisi Abraham, qui multo paucioribus vixisse annis vincitur. Non ergo propter decrepitem senectutem, sed propter sapientiam presbyteri nominantur.

DISTINCTIO LXXXV.

Hospitalitas vero usque adeo Episcopi est necessaria, ut si ab ea inveniatur alium, iure prohibeantur ordinari.

C. I. *Hospitalitatem nesciens non fiat Episcopus.*

Unde Gregorius scribit Ioanni Episcopo, lib. 12. epist. 6.

Archidiaconum & Florentinum ecclesiae Anconitanae, qui ad Episcopatum fuerat electus, scriptura quidem sacre scientiam habere, sed ita etatis senio iam confectum accepimus, ut ad regimini officium non possit assurgere: adicientes etiam ita illum tenacem existere, ut in domo eius amicus ad charitatem nunquam introeat. Rusticus autem diaconus eiusdem ecclesiae, qui similiter electus fuerat, vigilans quidem homo dicitur, sed, quantum asseritur, psalmos ignorat. Florentinum vero diaconum ecclesiae Ravennatis, qui ab omnibus electus dicitur, sollicitum esse novimus, sed

a. In eod. cap. 25. In Africa, cap. 37. distinctio. 32. c. placuit. b. al. propria. c. Anselm. lib. 8. c. 7. Ivo p. 6. c. 31. d. Anselm. lib. 7. reg. epist. 11. 2. indist. 2. f. Rom. 3. g. Pelagius 2. epist. 3. Eusebii sup. dist. 23. c. error. 2. q. 7. negligere. 2. q. 3. c. qui potest. Ivo p. 6. cap. 15.

qualis sit interius, omnimò non scimus. Ideoque fraternitas tua una cum fratre & Coepiscopo nostro Armenio supra scriptae ecclesiae Anconitanae visitatore illuc festinet accedere, & diligenter de moribus a singulorum requirere, si de nullo sibi sunt eximine cogit, quod eos ad hoc officium vetet accedere. Pariter etiam requirendum est, si hoc, quod de praefato archidiacono dictum est, quia nunquam amicus domum eius ingressus est, si ita se veritas habeat, & utrum ex necessitate, an ex tenacitate talis sit; aut si ita senex est, ut ad regendum non possit assurgere, vel si tactis sacrosanctis Evangeliiis (sicut nobis nunciatum est) iurjurandum praebuerit, nunquam se ad Episcopatum accedere. Sed & de Rustico diacono, quantos psalmos minus teneat, perscrutandum est. Florentio autem diacono Ravennati, si nullum, sicut dicimus, crimen est, quod obstat, apud Episcopum eius agi necesse est, ut ei debeat cessionem concedere: non tamen ex nostro mandato, vel dicto, ne contra suam voluntatem eum cedere videatur.

DISTINCTIO LXXXVI.

Diligentem autem Episcopum oportet esse, ne inferiorum culpa in eum resundatur, qui dovendi officium accipit, quod exequi nescit, vel negligit.

C. I. *Negligentia rectorum imputatur culpa inferiorum.*

Unde Leo Episcopus scribit Aquilegeni Episcopo, epist. 7. c. 8. §. 1. Jun. 86.

Inferiorum a culpa ordinum, ad nullos magis referenda sunt, quam ad desides, negligentesque rectores: qui multam saepe nutriunt pestilentiam, dum austeriorem i dissimulant adhibere medicinam.

Austeriorem Sic legitur in epistola 14. Verum in epistola tertius eiusdem Leonis legitur, necessariam. Reliqua utrobique eadem sunt.

C. II. *Homines sunt diligendi, peccata odio habenda.*

Item Leo Episcopus Rustico Narbonensi Episcopo, epist. 90. §. 2. in princip.

Odio habeantur peccata non homines: corripiantur tumidi; tolerantur infirmi: & quod in peccatis severius castigari necesse est, non facientis pieclatur animo, sed medentis.

C. III. *Qui negligit emendare quod valet, facientis culpam habet.*

Item Ioannes VIII.

Facientis a culpam proculdubio habet, qui quod potest corrigere, negligit emendare. Scriptum est, quippe est [Non solum qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus] participes iudicantur. Et e libat Domino prospera, qui ab afflictis pellit adversa. Et negligere, cum possis deturbare perverios, nihil aliud est, quam fovere. Nec caret serupulo confessionis occultae, qui manifestò facinori desinit obviare. Et probat odisse se vitia, qui condemnat errantes. Nec reliquit sibi locum deviandi, qui non pepercerit excedenti. Et primus innocentiae gradus est vidisse nefanda. Et latum pandit delinquentibus aditum, qui jungit cum pravitate consentium. Et nihil prodest alicui non puniri proprio, qui puniendus est alieno peccato.

Caput hoc ex variis sententiis hinc inde collectis confectum est: quarum prima usque ad v. emendare, sumpta est ex epistola beati Gregorii 11. 4. lib. 7. indist. 2. Theodorici & Theoberto Regibus Francorum.

a. al. de vita & moribus. b. al. renatitate. c. al. concedere. in recentioribus editionibus. d. Anselm. lib. 6. cap. 155. e. Gregor. lib. 7. reg. epist. 11. 2. indist. 2. f. Rom. 3. g. Pelagius 2. epist. 3. Eusebii sup. dist. 23. c. error. 2. q. 7. negligere. 2. q. 3. c. qui potest. Ivo p. 6. cap. 15.

